

El cas de les exposicions

La més recent investigació del detectiu Sherlock Holmes ha estat la d'un dia a la vida quotidiana de la dona i les perquisicions l'han portat a les esplèndides escenografies de Fabià Puigserver. O de com mai no s'acaben els temes per fer exposicions originals.

Carles Singla

Ja fa temps que una exposició va deixar de ser un conjunt de pintures o d'estàtues tancades en una galeria, però els temes i els escenaris per acostar al públic noves mostres, sembla que no hagin d'esgotar mai la imaginació dels seus creadors. A Barcelona han coincidit durant uns dies tres exposicions que per l'indret, la forma o el tema, s'aparten dels conceptes clàssics i obren noves vies d'acostament al públic.

Comprar als mercats, per exemple, resulta una feina menys feixuga des de fa uns dies per a totes aquelles mestresses de casa que, mentre fan cua per la carn o escolten les excel·lències de la sardina fresca cantades per les venedores de la Boqueria, poden contemplar «Un dia qualsevol». Aquesta mostra audiovisual —però sense àudio, només

amb diapositives— amb projectors penjats a quatre mercats barcelonins, ha consolat les senyores de la feina diària tot mostrant com a les seves avantpassades la vida sovint els era més feixuga. La mostra, subtítolada «a la vida quotidiana de la dona», recull en imatges i textos breus de poetesses i literates com ha estat el treball de la dona, a casa i a fora, al llarg del segle XX.

Quatre enormes caixes, amb tres projectors sincronitzats cada una, penjades al mig de la nau central del mercat de la Boqueria, evoquen els canvis que el segle ha reportat a les dones en diferents àmbits: la feina, la casa, la vida social, la família... i aporten dades sobre el nombre d'hores o la feina que realitzen. Seguides amb fe, aquestes dades podrien induir les compradores del mercat a deixar estar la verdura i el peix i declarar una vaga a la llar fins rebre un sou compensatori del treball realitzat.

L'exposició ha estat promoguda per l'àrea de Serveis Socials de l'Ajuntament de Barcelona i la Boqueria, també ha estat present als mercats de Gràcia, Hostafranc i el Clot. És previst

que després de finalitzada, se n'editi un catàleg per posar el tema a l'abast d'un públic més ampli que el que passa pels mercats i també per fer-lo arribar als centres d'ensenyament.

Escenografia

El Museu del Teatre, un àmbit més normal per acollir una exposició, ha ofert una mostra dels treballs escenogràfics realitzats per Fabià Puigserver durant els últims cinc anys. Aquest recull, que inclou originals i fotografies de les representacions, s'enviarà a la Quadriennal Escenogràfica de Praga (Txecoslovàquia) durant el proper mes de juny. Durant uns pocs dies, el públic s'ha pogut acostar, baixant per les Rambles des de la Boqueria, fins al palau Güell, al carrer Nou de la Rambla i contemplar el conjunt d'imatges de l'obra recent d'un dels millors escenògrafs catalans abans que entri en competició amb altres mostres procedents d'arreu del món.

Puigserver, que va néixer a Olot el 1938, va estar exiliat a França i a Polònia, on va estudiar escenografia i belles arts. Després de retornar a Barcelona, col·labora amb diferents grups de teatre de cambra amb els quals, en ocasions, a més de l'escenografia té cura també de la direcció. Nomenat cap del departament escenogràfic de l'Institut de Teatre, segueix treballant amb diferents companyies fins que el 1975 entra en contacte amb Lluís Pasqual en el muntatge «La setmana tràgica». Tots dos, i més noms representatius del teatre català, fundaran l'any següent el «Teatre Lliure», del qual tant un com altre han dirigit nombrosos espectacles.

Del total de 26 escenografies en què Puigserver ha treballat d'ençà de l'any 1981, s'exposen fotografies i imatges de disset. Inclouen des del muntatge de *Medea* de Juan German Shoeder i Núria Espert al teatre grec, fins al de *El público* de Garcia Lorca, en el muntatge que Lluís Pasqual va fer l'any passat amb el Centro Dramático Nacional. Quatre realitzacions més del Centro, sempre amb direcció de Lluís Pasqual, i vuit de les escenografies realitzades per al Lliure, del qual Puigserver

Les il·lustracions
acompanyaven des
del començament
el text de les
novel·les.

Holmes i Watson en una imatge tòpica de la parella. A la dreta, dos aspectes de l'exposició «un dia qualsevol a la vida quotidiana de la dona».

ver mai no s'ha desvinculat, componen el gruix de la mostra. S'hi troben des de les tendències més clàssiques, com *Un dels últims vespres de carnaval* de Goldoni, realitzada amb el Teatre Lliure, fins a les més suggerents o avantguardistes, com la de *Luces de Bohèmia* de Valle-Inclán, del Centro Dramático Nacional o la ja esmentada d'*El público*.

A parts iguals amb les fotografies, s'exposen també els dibuixos i bocets originals de les escenografies i dels vestuaris realitzats per a les diferents obres. A més, també s'inclou una selecció de fotografies d'una selecció de 10 produccions anteriors al període de

la mostra, del total de 102 muntatges en què Fabià Puigserver treballà entre els anys 1961 al 1981. En aquestes destaquen les de l'avançada escenografia de *Yerma*, de Garcia Lorca, en la realització que en va fer la companyia de Núria Espert, dirigida per Victor Garcia i gràcies a la qual Fabià Puigserver va començar a rebre el reconeixement internacional. Finalment, la mostra consta d'una biografia professional de l'escenògraf i d'un mapa de l'àrea de llengua i cultura catalana per situar el públic internacional en el context de les realitzacions exposades. Els textos han estat traduïts a l'anglès i al txec per quan la mostra es presenti a Praga.

La Quadriennial Escenogràfica d'aquesta ciutat, on la present exposició serà una de les aportacions de l'Institut del Teatre, és alhora panorama i concurs internacional d'escenografies. L'actual serà la sisena vegada que es celebri i els seus organitzadors han triat enguany com a lema de la mostra: «Amb el teatre vers la pau i la comprensió entre les nacions».

Investigacions

Sherlock Holmes ha vingut a passar una temporada a Barcelona. Els cent anys passats des de la publicació de la primera novel·la on apareix, *A study in scarlet*, han motivat la creació d'una

exposició titulada «100 anys amb Sherlock Holmes», que es presenta fins al 30 de juny a la seu central de la Via Laietana de la Fundació Caixa de Pensions.

«100 anys amb Sherlock Holmes» és el títol que s'ha donat a aquesta mostra que es subtitula, parafrasejant una de les dites més famoses del detectiu, «Elemental, estimat Holmes». La mostra ha estat dirigida per Marie Claire Uberquoi i Rai Ferrer, que també han coordinat l'edició d'un catàleg que recull els aspectes de l'exposició i textos de diferents autors que van des d'Adrian Conan Doyle, fill de Sir Arthur Conan Doyle, creador de Holmes, fins a Néstor Luján, Salvador Vázquez de Parga o Pere Gimferrer, del qual s'inclou un poema.

L'exposició, bàsicament gràfica, es nodreix de l'extens arxiu de Rai Ferrer, escriptor i apassionat de Sherlock Holmes i les novel·les policiaques. A més, es complementa amb la projecció d'un cicle de cinema que oferirà cinc pel·lícules en què el personatge de Conan Doyle ha estat portat al cinema. Des d'*El moderno Sherlock Holmes*, de Buster Keaton, fins a la versió d'*El perro de Baskerville* realitzada el 1978 per Paul Morrissey.

Una de les publicacions històriques de Holmes.

L'entrada a la mostra, que reproduceix l'època victoriana en què s'ambienten les històries de Holmes, és d'allò més tètrica, amb llum d'espelma, llambordes de carrer i un conjunt d'imatges que ens porten al Londres de

finals del segle passat. Les imatges de les fàbriques, les societats secretes i la reina Victòria porten al convenciment que Jack l'esbudellador pot estar esperant a la propera sala. La sala següent, però, ofereix una biografia de Conan Doyle i un recull dels antecedents literaris del detectiu. L'auto-definició de Holmes, els personatges que l'acompanyen en les seves històries (Watson, Moriarty...), i l'estudi de Baker Street, porten fins a la més divertida de les parts de la mostra. La que, amb l'ajut d'un ordinador, permet de posar a prova les capacitats deductives del públic i intentar emular les dots per a la investigació del detectiu londinenc.

Finalment, una mostra de publicacions de les històries de Holmes en diferents llengües i de l'utilització que s'ha fet del personatge en diferents medis com el teatre, el cinema o el còmic, tanquen l'exposició que, en finalitzar el seu temps a Barcelona, es convertirà en itinerant per diferents sales de la fundació Caixa de Pensions.

¿S'esgotarà algun dia la capacitat de fer exposicions en àmbits i sobre temes cada vegada més originals i més diversos? Aquest és un cas que posarà sens dubte a prova la sagacitat del detectiu més famós de tots els temps. □

TEATRE

25 ANIVERSARI D'EDICIONS 62
1962-1987

Friedrich Schiller
Guillem Tell
Adaptació lliure de
Francesc Neiró

Pobres país país. T'envellien els
grans empenis. En mans de qui cau-
rissol? Qui pot protegir-te si les mun-
tonyes ja no et defensen? A dins de
casa ja hi ha l'enemic. Els botlles
que l'emperador ha enviat domi-
nen les valls, els pobles, els mar-
ques dels grans llocs i les moies.
Amb cobdícia i orgull, sense res-
pectar cap llei ni jut, ens manen.
Les nostres voltes llibertars de po-
ble senzill, ens les trepitgen.

Els llibres de l'Escorpió
Teatre

el Galliner 98

Tennessee Williams
**La gata damunt
la teulada**

Suposé, si jo cregués que no has de
fer-me l'amor mai més, mai més,
baxaria a la cuina, cercaria el ga-
nivet més llarg i esmolat que hi ha-
gués i me l'enfonçaria al mig del
cor. I'ho juro, que ho faria!
Però a mi em manca l'encant del
vençut, encara sóc dalt del mig i
estic disposada a qualsevol. Què
ha de fer la gata damunt la teula-
ria de zones calentes... També ho
ho sabés. Suposo que s'hi ha de
cauclar tant de temps com pugui.

Els llibres de l'Escorpió
Teatre

el Galliner 99

Joan Oliver
**Allò que
tal vegada
s'esdevingué**
A cura de Pilar Puimador

El Garbell
Edicions 62

edicions 62